

Samenvatting

Het college stemt in met het gezamenlijk met de Limburgse gemeenten financieren van de functie zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel tot en met december 2019.

Beslispunten

1. In te stemmen met het bieden van regionale zorgcoördinatie voor de slachtoffers van mensenhandel in de periode van 01-10-2019 tot en met 31-12-2019 door regionale inkoop van zorgcoördinatie bij de Koraal-groep tot een bedrag van € 2.694,-.
2. De kosten van de zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel ad € 2.694,- voor 2019 ten laste brengen van het budget 'Vrouwenopvang', rekening houdende met een verdere overschrijding van dit budget voor 2019.
3. Er kennis van te nemen dat de structurele inbedding van zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel voor 2020 en verder, onderdeel zal gaan vormen van het uitvoeringsprogramma bij de regiovisie Geweld in Afhankelijkheid welke later dit jaar ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 24-09-2019:

Conform.

1. Aanleiding

Wat is mensenhandel? Mensenhandel is het werven, vervoeren, overbrengen of huisvesten van een persoon, met gebruik maken van dwang (in brede zin) en met het doel die persoon uit te buiten. De (beoogde) uitbuiting is de kern van mensenhandel en bestaat uit verschillende categorieën: seksuele uitbuiting en uitbuiting binnen de illegale en on-vergunde prostitutie, arbeidsuitbuiting, gedwongen bedelarij en criminele uitbuiting. Mensenhandel in ons land kent slachtoffers van diverse nationaliteiten, geslacht en leeftijd.

In Limburg is 1 sept 2013 gestart met het project mensenhandel gesubsidieerd door de Provincie Limburg. Een van de doelen van het project was het komen tot een integrale aanpak van mensenhandel en adequate zorg voor de slachtoffers. Hiervoor werden een provinciale ketenregisseur mensenhandel en twee zorgcoördinatoren slachtoffers mensenhandel. 0,5 fte voor Noord- en Midden-Limburg en 0,5 fte voor Zuid-Limburg aangesteld. De Provincie heeft tot 1 januari 2018 het project gefinancierd. Vanaf 1 jan. 2018 tot 1 april 2019 worden de kosten van deze functie medewerkers betaald door het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC).

Het RIEC neemt vanaf 2019 de kosten van de ketenregisseur voor haar rekening. Zorg is echter geen taak van het RIEC en de kosten voor de zorgcoördinatie zullen elders ondergebracht moeten worden. Belangrijk uitgangspunt is dat de ketenregisseur, samen met de zorgcoördinatoren, een basis bieden om de aanpak mensenhandel in de Provincie structureel vorm en inhoud te geven. In 2018 is er intensief gezocht naar een goede financiële - en inhoudelijk structurele borging van de functie zorgcoördinator slachtoffers mensenhandel. Eind 2018 zijn alle Colleges van B&W van de gemeenten in Limburg gevraagd of zij een bijdrage willen leveren aan de kosten voor de functie zorgcoördinatie slachtoffers mensenhandel. Het merendeel van de gemeenten heeft aangegeven het belang van deze functie te onderschrijven, echter inhoudelijk meer informatie wil ontvangen o.a. op welke wijze de taken ondergebracht kunnen worden bij bestaande structuren.

2. Context

In het Inter Bestuurlijk Programma (IBP 2018) zijn afspraken tussen het Rijk en de gemeenten vastgelegd over de aanpak van mensenhandel. Daarnaast heeft het Rijk en de gemeenten in het Inter Bestuurlijk Programma van 2018 de afspraak gemaakt dat zij samen een landelijk dekkend aanbod van zorgcoördinatoren voor slachtoffers gaan realiseren. Dit is uitgewerkt in het programma 'Samen tegen mensenhandel'. Concreet betekent dit dat iedere Limburgse gemeente tot het volgende verplicht is:

- In 2022 heeft iedere gemeente, beleid om mensenhandel tegen te gaan;

- Elke gemeente biedt passende regionale opvang, ondersteuning en nazorg aan;
- Er is een landelijk dekkend netwerk van zorgcoördinatoren voor slachtoffers van mensenhandel

Mensenhandel speelt zich af op het snijvlak van zorg en veiligheid waarbij er vaak sprake is van een stapeling van problemen. Mensenhandel wordt dan ook vanuit diverse domeinen aangepakt zoals de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, integrale veiligheid en ondermijning

3. Gewenste situatie

De aanpak van mensenhandel en de zorg voor de slachtoffers is complex. De zorgcoördinator coördineert de benodigde zorg door bij elke hulpvraag de meest geschikte organisatie te zoeken. In de praktijk blijkt dit niet altijd gemakkelijke omdat er bij de zorgaanbieders te weinig kennis/deskundigheid is over dit onderwerp. Het zorgtraject omvat een aantal stappen:

- Intake> wat is er nodig op diverse fronten,
- Hulpverlening> wie kan dat het beste doen, waar en wanneer
- Afronding> er is helderheid in eventuele verblijfsrechtelijke stappen, cliënt weet wat zijn of haar rechten zijn, cliënt weet bij welke instanties hij /zij terecht kan voor hulp en heeft daarin advies gekregen.

De zorgcoördinator is voor informatie en advies beschikbaar voor professionals en is zichtbaar en bereikbaar voor gemeenten en andere organisaties die een rol spelen in de signalering, verwijzing, zorg en evt. verblijfsstatus voor slachtoffers. De zorgcoördinator verzamelt gegevens en verstrekt informatie over het aantal slachtoffers (o.a. terugkoppeling aan gemeenten en Comensha: het landelijke Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel). Tenslotte past het aanstellen van een zorgcoördinator binnen het basisniveau voor de bestuurlijke aanpak van mensenhandel. Voor de goede orde: de zorgcoördinator is dus niet zelf daadwerkelijk belast met de hulpverlening in deze maar voert de regie op de keten om te komen tot een integrale aanpak van de casuïstiek.

Eind 2018 zijn de colleges van burgemeesters en wethouders van alle Limburgse gemeenten gevraagd door de bestuurlijk portefeuillehouder mensenhandel, burgemeester Heijmans van Weert of men bereid is een bijdrage te leveren voor de structurele borging van de zorgcoördinatoren slachtoffers mensenhandel. Uit de reacties bleek dat het merendeel van de gemeenten behoefte had aan een betere onderbouwing van de financiën en een antwoord waar deze functie, structureel, onder te brengen. Naar aanleiding van deze behoefte is begin 2019 bestuurlijk overlegd door de drie wethouders (jeugd)zorg van de centrumgemeenten Heerlen, Maastricht en Venlo, de voorzitter van de stuurgroep RIEC en de portefeuillehouder mensenhandel. Gezamenlijk is verkend op welke wijze de zorgcoördinatie en de bijbehorende financiering geborgd kan worden. Uit de verkenning naar de

zowel inhoudelijke als de financiële borging voor de functie van zorgcoördinatie is gekomen tot de volgende gewenste situatie:

- Realiseren van 2 x 0,5 fte zorgcoördinatie voor slachtoffers mensenhandel.
- De aanpak van mensenhandel en de functie van zorgcoördinatie opnemen in de regionale visies "Geweld hoort nergens thuis" vanaf 2020. Dus ook in de begroting van 2020 meenemen. In zowel de regio Zuid- als in Noord- en Midden-Limburg voor elk 0,5 fte. Geadviseerd wordt in te zetten op 2 parttime zorgcoördinatoren o.a. vanwege onderlinge vervanging bij ziekte en vakantie.
- De zorgcoördinatie zo mogelijk onderbrengen bij de Zorg- en Veiligheidshuizen. Hier wordt integrale procescoördinatie uitgevoerd/ingezet rondom zorg en veiligheid. De Zorg- en Veiligheidshuizen nemen de regie in de meest complexe zaken. Bij mensenhandel gaat het te allen tijde om een complexe zaak op het snijvlak van zorg en veiligheid. Hiermee wordt zo effectief mogelijk aangesloten op bestaande structuren.
- Seksuele uitbuiting en uitbuiting binnen de illegale en on-vergunde prostitutie onder meerderjarigen, arbeidsuitbuiting, gedwongen bedelarij en criminele uitbuiting zijn voor de Zorg- en Veiligheidshuizen (deels) nieuwe terreinen waarbij ze zich zullen moeten inwerken in deze complexe thematiek op inhoud, proces en hun netwerk hiervoor moeten uitbreiden. We zijn dan ook van mening dat deze functie (nog) niet kan worden ingevuld door de reguliere procesmanagers omdat deze functie zeer specifieke kennis vraagt en bovendien niet is meegenomen in de actuele jaarplanning en begroting.
- Daadwerkelijke werkplek van de zorgcoördinatoren wordt bepaald door de gezamenlijke Zorg- en Veiligheidshuizen.
- Financiering: de Limburgse gemeenten betalen de zorgcoördinatie op basis van een bedrag per inwoner, dit is de verantwoordelijkheid van alle gemeenten. Vanaf 2020 is dat € 0,08 per inwoner. De gemeente Mook en Middelaar heeft te kennen gegeven voor de zorgcoördinatie aansluiting te zoeken bij de regio Nijmegen.
- Financiering voor de periode 1 april 2019 t/m 31 dec 2019 is niet beschikbaar. Voorgesteld wordt de financiering voor de huidige nog werkzame zorgcoördinator(en) te vragen bij alle gemeenten. Dit betreft een bedrag van € 0,05 per inwoner.

Door onduidelijkheid over de gemeentelijke financiering is de zorgcoördinatie in de periode van 1 april 2019 tot en met september 2019 gestagneerd. Vanaf 01-10-2019 is de Koraal Groep bereid gevonden zorgcoördinatie te bieden. De aansturing gebeurt op Limburgse schaal via de ketencoördinator van het RIEC i.s.m. de drie Veiligheidshuizen in Zuid-Limburg. De Veiligheidshuizen zullen m.n. de procesmatige aanpak verzorgen. Op termijn zal de zorgcoördinatie

in zijn geheel worden ondergebracht bij de Veiligheidshuizen, maar deze stap is door de specifieke inzet die gevraagd wordt, momenteel nog niet mogelijk (naar verwachting per 2021). De kosten van de extra inzet bij de veiligheidshuizen bedraagt per regio € 5.742,- voor 2019.

Voor 2020 en verder wordt binnen de uitvoeringsplannen behorende bij de regiovisie Geweld In Afhankelijkheidsrelaties 2019-2023 geborgd. De regiovisie en uitvoeringsplannen worden later dit jaar ter besluitvorming voorgelegd. In de uitvoeringsplannen zal ook een voorstel voor de kosten en de dekking daarvan worden meegenomen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Mensenhandel, als overkoepelende term is een vorm van Geweld in Afhankelijkheid waarvan de risico's voor de publieke gezondheid evident zijn. Niet alleen acute risico's en gezondheidsgevaaren, maar ook de negatieve lange termijneffecten zijn groot. De ervaren uitbuiting, onzekerheid en misbruik vergroten de vatbaarheid voor mentale problemen. Slachtoffers raken vaak in een isolement. Ze verliezen hun weerbaarheid en zelfvertrouwen, en kunnen een negatief zelfbeeld ontwikkelen. Hierbij spelen gevoelens van schuld en schaamte doorgaans een grote rol. Dit kan leiden tot depressies, stressklachten en lichamelijke klachten.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Dit voorstel voorziet, naast het instemmen met het uitwerken van een structurele oplossing, in de dekking van de lopende periode 2019. Financiering voor de periode vanaf 1 oktober 2019 t/m 31 dec 2019 is niet beschikbaar vanuit het (voormalige) project mensenhandel. Door de portefeuillehouder mensenhandel wordt voorgesteld de financiering te vragen bij alle gemeenten in Limburg. Dit betreft een bedrag van € 0,05 per inwoner. Voor Maastricht is dit een bedrag van € 6.088,65 per jaar (op basis van 121.773 inwoners). Voor de periode oktober t/m december betekent dat een bedrag van € 1.522,-. De extra kosten van het veiligheidshuis Voor de regio Zuid-Limburg bedragen € 5.744,-

voor deze periode. Voor Maastricht betekent dat $20,4\% \times € 5.744,-$ is € 1.172,-. In totaal betekent dat voor de gemeente Maastricht:

Kosten zorgcoördinatie Koraal-Groep	€ 1.522,-
Kosten VHH	€ <u>1.172,-</u>
Totaal	€ 2.694,-

Door de Koraal-Groep wordt geen BTW in rekening gebracht er van uitgaande dat deze niet verschuldigd is aangezien het kosten van zorg naar zorg gaat. De Koraal-Groep zal zelf naar alle meebetalende gemeenten factureren evenals de Veiligheidshuizen.

Dekking van deze kosten is niet voorzien m.a.w. er is geen specifiek budget mensenhandel.

Inhoudelijk sluit de zorgcoördinatie het beste aan bij de begrotingspost 'ondersteunende activiteiten Vrouwenopvang'. Op de begrotingspost 'Vrouwenopvang' is echter reeds sprake van een overschrijding van € 130.000,-. Hieruit wordt nu reeds de aanpak van Geweld in Afhankelijkheid bekostigd. Dit zou dus betekenen dat de overschrijding op dit budget voor 2019 verder toeneemt. Alternatief is te besluiten dat, wegens het ontbreken van financiële middelen, Maastricht geen zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel kan financieren.

Voor 2019 gaan we ervan uit dat niet alle gemeenten mee betalen. Maar van de meeste gemeenten zijn toezeggingen ontvangen. Met de gelden van de meebetalende gemeenten kunnen we de zorgcoördinatie voortzetten. Uiteraard is die functie dan alleen inzetbaar op vraag van die gemeenten die ook meefinancieren.

Voor de voorgestelde structurele inbedding van de functie zorgcoördinator vanaf 2020 (€ 9.750,- per jaar voor Maastricht + kosten inzet Veiligheidshuis ad $20,4\% \times € 22.880,-$ cf offerte VHH is € 4.668,-) wordt besluitvorming voorbereid met de nieuwe regiovisie Geweld in Afhankelijkheid en de daarbij horende uitvoeringsagenda. Hierin zal, volgend op de keuze van structurele oplossing qua plaats en inbedding van de functie, ook een structureel financieel voorstel worden opgenomen.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing

11. Voorstel

1. In te stemmen met het bieden van regionale zorgcoördinatie voor de slachtoffers van mensenhandel in de periode van 01-10-2019 tot en met 31-12-2019 door regionale inkoop van zorgcoördinatie bij de Koraal-groep tot een bedrag van € 2.694,-.
2. De kosten van de zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel ad € 2.694,- voor 2019 ten laste brengen van het budget 'Vrouwenopvang', rekening houdende met een verdere overschrijding van dit budget voor 2019.
3. Er kennis van te nemen dat de structurele inbedding van zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel voor 2020 en verder, onderdeel zal gaan vormen van het uitvoeringsprogramma bij de regiovisie Geweld in Afhankelijkheid welke later dit jaar ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De portefeuillehouder mensenhandel wordt van dit besluit in kennis gesteld. Deze draagt zorg voor de voortzetting van de functie zorgcoördinatie in 2019. De projectleiders Geweld Hoort Nergens Thuis hebben vanuit het landelijke programma de opdracht het thema mensenhandel mee te nemen in de nieuwe regiovisie geweld in afhankelijkheid (GIA), en in de uitvoeringsagenda het voorstel voor inbedding van de functie zorgcoördinator bij de veiligheidshuizen voor te bereiden, samen met de veiligheidshuizen, de gemeenten en de netwerkpartners. De regiovisie en de uitvoeringsagenda GIA worden in de tweede helft van 2019 aan uw college en de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.